

Kruispunt Kievitsdel (Doorwerth): een beschouwing over de beantwoording van de Statenvragen door Gedeputeerde Staten (7 oktober 2026)

Op 4 september 2026 zijn door zeven partijen (D66, VVD, CDA, PvdA, SP, Groenlinks, BBB) van de Provinciale Staten van Gelderland vragen ingediend bij het College van Gedeputeerde Staten conform artikel 39 van het Reglement van Orde Provinciale Staten van Gelderland. Aanleiding was het opheffen van de fietsoversteek vanaf Heelsum naar Doorwerth op het kruispunt Kievitsdel in november 2025. Over dit onderwerp waren reeds eerder vragen gesteld aan GS. Inmiddels zijn hierover ook rapporten verschenen van het verkeerskundig adviesbureau Goudappel en Veilig Verkeer Nederland (VVN).

In deze notitie ga ik in op de antwoorden van GS die op 7 oktober 2026 gegeven zijn. De antwoorden hebben namelijk nogal een algemeen en soms vaag karakter. Deze notitie geeft inzicht in de achterliggende feitelijkeheden. In deze notitie is een aantal passages geselecteerd waarop een nadere toelichting wordt gegeven.

Antwoord GS

De herinrichting van de kruising bij Kievitsdel heeft gezorgd voor een betere doorstroming van zowel het fiets- als autoverkeer.

Beschouwing

Deze uitspraak is feitelijk onjuist. Het weglaten van de fietsoversteek tussen Heelsum en Doorwerth (Kievitsdel) heeft geen of slechts een marginaal effect (enkele seconden) op de doorstroming van het autoverkeer. De kwaliteit van de verkeersafwikkeling op een kruispunt met deze fietsoversteek is niet anders dan die op een kruispunt zonder die fietsoversteek. Dit wordt bevestigd door de analyse van Goudappel en door een deskundige op het gebied van verkeersafwikkeling en verkeersregeling. Ook mijn eigen analyse in het document "Oproep PS Gelderland Kievitsdel 29 april 2026" komt tot deze conclusie. De kwaliteit van de verkeersafwikkeling voor de fietsers is evenmin verbeterd en specifiek voor de oversteek vanaf Heelsum naar Doorwerth zelfs sterk verslechterd. In plaats van 1 verkeerslicht moeten 3 verkeerslichten worden gepasseerd, wat leidt tot een aanzienlijk hogere wachttijd, onbegrip en het uitlokken van verkeersonveilig gedrag.

Antwoord GS

Na ingebruikname bleken er toch nog enkele verbeterpunten, ook aangedragen door de omgeving. Er is na overleg met de gemeente Renkum gekozen om de volgende verbetermaatregelen te realiseren:

- a. Een koppeling in de verkeersregelininstallatie voor de grootste groep fietsers die van Renkum naar Doorwerth fietst en die daardoor geen of slechts beperkte wachttijd meer ondervindt;
- b. Realisatie van een gedeelte tweerichtingenfietspad op de Van der Molenallee (gemeentelijke weg) ten behoeve van een overzichtelijke oversteek voor fietsers die vanuit omgeving Heelsum naar Doorwerth fietsen.

Dit is een andere oplossing dan hetgeen in het rapport Goudappel wordt aangegeven en dan in uw vraag wordt benoemd (herstel van de zuidwestelijke oversteek).

Beschouwing

Het antwoord wekt de indruk dat de, door GS, voorgestelde verbetermaatregelen het resultaat zijn van het bestuurlijk tussen de Gedeputeerde van Gelderland en de wethouder van de gemeente Renkum op 16 september 2026. Dat is echter geenszins het geval. In dat overleg toonde de Gedeputeerde zich zeer ontstemd over het feit dat de gemeente een eigen onderzoek had laten

uitvoeren en dat hierover publiciteit was ontstaan. De gemeente Renkum heeft in het overleg ingebracht dat haar standpunt is (en blijft) dat de fietsoversteek hersteld dient te worden. Dit standpunt heeft de gemeente ingenomen op basis van de rapportages van Goudappel en VVN.

Wat betreft de door GS aangedragen verbeterpunten: het verminderen van de wachttijd voor de fietsers vanaf Renkum/Heelsum naar Doorwerth. Schijn bedriegt, wat is namelijk het geval? De betreffende fietsers moeten nu formeel 3 verkeerslichten passeren en de kans is groot dat ze bij alle 3 verkeerslichten moeten wachten. Door het eerste verkeerslicht langer (onnodig) op rood te houden (wat feitelijk het voorstel van GS is), wordt de kans groter dat de fietser bij het tweede verkeerslicht door kan rijden. De totale wachttijd en omrijdtijd wordt daarmee echter niet verlaagd maar verplaatst van het tweede naar het eerste verkeerslicht. Tevens neemt de efficiency van de verkeerslichtenregeling iets af. Deze conclusies zijn bevestigd door een deskundige op het gebied van verkeersafwikkeling en verkeersregeling. Daarmee is het derhalve een vrij zinloze maatregel die niets bijdraagt aan het oplossen van het werkelijke probleem (namelijk het creëren van een onlogische fietsonvriendelijke situatie die verkeersonveilig gedrag uitlokt).

Het tweerichtingen fietspad op de Van der Molenallee is evenmin een maatregel die dit probleem oplost. Het inpassen van dit fietspad en een fietsoversteek (met een noodzakelijk middeneiland) op de Van der Molenallee is verkeerstechnisch niet goed mogelijk. De situatie blijft in stand dat zonder verkeerslichten de Van der Molenallee moet worden overgestoken en de fietser blijft tegen de richting inrijden (zoals Goudappel terecht aangeeft). Vooral als er opgesteld verkeer is voor de verkeerslichten is het uitzicht slecht. Dit is een groot risico voor de fietsers in het algemeen en de kwetsbare verkeersdeelnemers in het bijzonder (ouderen, jeugd, scootmobielen). Daar komt nog bij dat in het kader van de herontwikkeling van het voormalig restaurant Kievitsdel deze locatie ook ontsloten zal moeten worden. In combinatie met het fietsverkeer in de tegenrichting, een uitrit van een woning en een bushalte ontstaat dan opnieuw een verkeersonveilige situatie terwijl er voorheen een logisch en veilig kruispunt was. Dit is echt zonde van het geld.

Antwoord GS

Herstel van deze fietsoversteek kan negatieve gevolgen hebben voor de veiligheid van het fietsverkeer en de doorstroming van alle verkeer op deze kruising, inclusief de wachttijden voor fietsers. Herstel naar de oude situatie heeft ook grote financiële gevolgen. We gaan daarom deze fietsoversteek niet herstellen. Wij zijn daarbij van mening dat er geen sprake is van een verkeersonveilige situatie als gevolg van de herinrichting van deze kruising. Goudappel onderschrijft deze mening van de provincie in haar rapport.

Beschouwing

Herstel van de fietsoversteek heeft geen negatieve gevolgen voor de verkeersveiligheid van het fietsverkeer, integendeel. Vóór de reconstructie was er sprake van een logisch kruispunt voor alle verkeersdeelnemers. Door het verdwijnen van de logica zijn juist onveilige situaties ontstaan. VVN geeft dan ook aan wat de kenmerken van een goede fietsroute zijn. Deze kenmerken zijn dat het voor fietsers begrijpelijk is, voldoet aan de verwachtingen en ze het als logisch ervaren deze te volgen. Dat is in de huidige situatie niet het geval. Goudappel noemt deze situatie geen verkeersveiligheidsknelpunt, maar wel een (potentieel) verkeersveiligheidsrisico. GS verbindt hieraan ten onrechte de uitspraak dat Goudappel de situatie niet verkeersonveilig acht. VVN is hier stellig over: 'de verkeersveiligheid voor de fietsers wordt ernstig bedreigd en nog ongeacht het effect op de doorstroming van het autoverkeer, achten wij het onacceptabel dat een iets betere doorstroming van het autoverkeer ten koste zou mogen gaan van de verkeersveiligheid en doorstroming van het fietsverkeer. Aanbevolen wordt de vervallen fietsoversteek te herstellen'. In het kader van Duurzaam Veilig dienen verkeersveiligheidsrisico's geminimaliseerd te worden. Dagelijks zijn nu de risicovolle manoeuvres van de fietsers waar te nemen

En wat vinden de fietsers er eigenlijk zelf van? In de periode 20 tot en met 28 april 2026 is een internetenquête opengesteld, zodat fietsers en belanghebbenden hun mening over en ervaring met deze aanpassing konden geven. Dit leverde 266 reacties op, waarvan ongeveer 95% regelmatig over het kruispunt fietst en in de gemeente Renkum woont. Meer dan 96% gaf aan dat ze het opheffen van de fietsoversteek niet begrijpt en het onlogisch vindt. Meer dan 95% gaf aan dat ze de verkeersveiligheid verslechterd vindt en meer dan 91% gaf aan dat de fietsoversteek hersteld moet worden.

Antwoord GS

Herstel naar de oude situatie heeft ook grote financiële gevolgen.

Beschouwing

Het terugbrengen van de fietsoversteek is relatief eenvoudig. De verkeersregelininstallatie bevindt zich vlakbij de oversteek. De bekabelingswerkzaamheden zijn derhalve beperkt. Voor het fysiek geschikt maken van de fietsoversteek is beperkt bestratingswerk nodig. Het verdient wel aanbeveling om de fietsbewegwijzering aan te passen: vanuit Heelsum naar Doorwerth rechtdoor en naar Oosterbeek linksaf. De kosten van deze ingreep zullen naar verwachting niet of nauwelijks de kosten overschrijden van het maken van een (complexe en nutteloze) fietsoversteek over de Van der Molenallee. In mijn brief van 26 augustus 2025 heb ik de Gedeputeerde er overigens reeds op gewezen dat het weghalen van de fietsoversteek onverstandig zou zijn en dat daarmee tevens kosten zouden worden vermeden voor het geval de situatie hersteld zou moeten worden.

Ed Graumans

Doorwerth, 8 oktober 2026